

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Orientación, tutoría e calidade	Código	652G02012	
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filosofía e Métodos de Investigación en Educación			
Coordinación	Rebollo Quintela, Nuria	Correo electrónico	nuria.rebollo@udc.es	
Profesorado	García-Fuentes de la Fuente, Carmen Mendiri Ruiz de Alda, Paula Maria Rebollo Quintela, Nuria	Correo electrónico	carmen.garcia-fuentes@udc.es paula.mendiri@udc.es nuria.rebollo@udc.es	
Web				
Descrición xeral	En esta asignatura se recogen los conceptos básicos de la orientación y tutoría en el contexto de la Educación Primaria. El docente es tutor de un grupo de alumnos/as y debe conocer esa función y saber como concretarla en el día a día de su aula. Aquí se van a encontrar respuestas a cómo hacerlo para conseguir que la acción tutorial sea, en la práctica, parte del quehacer docente, contribuyendo así al desarrollo integral de los estudiantes y a mejorar la calidad de la educación en dicha etapa.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.
A12	Abordar e resolver problemas de disciplina.
A18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade.
A20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas.
A21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12.
A22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade.
A23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
B17	Capacidade de análise e de autoavaliación tanto do propio traballo como do traballo en grupo.
B21	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B22	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B23	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética

B24	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B25	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A6	
Abordar e resolver problemas de disciplina.	A12	
Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade.	A18	
Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas.	A20	
Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12.	A21	
Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade.	A22	
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.	A23	
Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	A24	
Resolver problemas de forma efectiva.	B2	
Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.	B14	
Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.	B15	
Capacidade de análise e de autoavaliación tanto do propio traballo como do traballo en grupo.	B17	
CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	B21	
CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	B22	
CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	B23	
CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	B24	
CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	B25	

Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3 C5 C7
Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.			
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			

Contidos	
Temas	Subtemas
Conceptualización de la orientación y tutoría	Carácter polisémico del concepto de orientación La orientación en el aula: concepto de tutoría
El Plan de acción tutorial (P.A.T.) como elemento de calidad del sistema educativo	Definición Elaboración Evaluación
Principios legales y psicopedagógicos que rigen la orientación y la acción tutorial	Normativa legal vigente Los principios de la orientación Aplicación de los principios en la acción orientadora
Líneas prioritarias de la acción tutorial en la Educación Primaria	Áreas de la orientación en Educación Primaria La prevención y el desarrollo como prioridad
Funciones del profesorado tutor	Con los alumnos Con las familias Con la comunidad educativa Con la comunidad en general
Recursos para la acción tutorial: Técnicas e instrumentos	La entrevista La observación El sociograma Dinámicas de grupo Las TIC

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A23	2	0	2
Análise de fontes documentais	A21 A22 A24 B15 C3	4	10	14
Aprendizaxe colaborativa	A6 A23 B14 B15 B17 B23 B25 C3	6	6	12
Discusión dirixida	A12 C7	4	0	4
Presentación oral	B2 C3	4	4	8
Sesión maxistral	A18 A21 A22 A24 B2	20	0	20
Traballos tutelados	A23	20	30	50
Eventos científicos e/ou divulgativos	C7	0	6	6
Simulación	A21 A20 B2 B21 B22 B24	3	0	3
Proba mixta	A6 A12 A18 A20 A21 A22 A23 A24	2	15	17
Estudo de casos	A6 A12 C5	4	0	4
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	En las que los estudiantes mostrarán sus preconceptos acerca de la materia objeto de estudio, a través de técnicas como el brainstorming.
Análise de fontes documentais	Accederán a textos indicados por la profesora así como a otros a los que llegarán ellos solos partiendo de alguna indicación. Los tendrán que leer y responder a algunas cuestiones que se planteen.
Aprendizaxe colaborativa	Se propondrán una serie de actividades grupales, para realizar dentro y fuera del aula.
Discusión dirixida	Debates en el aula partiendo de temas que se presenten así como de otros que tengan que ver con la actualidad del campo de estudo.
Presentación oral	Se les pedirá que presenten en el aula alguno de los trabajos hechos.
Sesión maxistral	En la que la profesora explicará diferentes contenidos teóricos del programa.
Traballos tutelados	Habrará una serie de trabajos de diferente nivel de exigencia, que realizarán a lo largo del curso bajo la tutela de la profesora
Eventos científicos e/ou divulgativos	Se propiciará la asistencia a algún evento que se realice en la Universidad y que redunde en su formación.
Simulación	Consiste na representación dun fenómeno de natureza física, técnica ou psicolóxica, que permite unha análise máis sinxela, económica ou inocua que si se levava a cabo sobre o orixinal ou na realidade. Ponse ao suxeito ante unhas condicións hipotéticas nas cales se proba o seu comportamento ante situacións concretas, os seus coñecementos, a súa capacidade de analizar alternativas e as súas consecuencias. Baséase, por tanto, na configuración de situacións similares ás que se producen nun contexto real, coa finalidade de utilizalas como experiencias de aprendizaxe ou como procedemento para a avaliación
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Estudo de casos	Analizarán algún caso concreto de acción tutorial, algún plan de acción tutorial (PAT), etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais Presentación oral Traballos tutelados	Se trata de ayudar al estudiante a encaminar bien el trabajo, aclarar bien los pasos a dar en su elaboración y contribuir a un mejor aprovechamiento de las actividades propuestas. A través del cual se trabajará la capacidad de análisis y síntesis. Elaborarán un mapa sobre el concepto de Orientación. Para trabajar la competencia de expresión oral y presentación de la información. Se expondrán diferentes trabajos interactivos desarrollados a lo largo del curso. Básicas y complementarias que ayudarán a la comprensión de los conceptos explicados en las expositivas.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Simulación	A21 A20 B2 B21 B22 B24	Valorase a capacidade do alumnado para resolver situacións relacionados ca titoría e a orientación	15
Proba mixta	A6 A12 A18 A20 A21 A22 A23 A24	Avaliarase a aprendizaxe dos contidos vistos ao longo da materia	60
Presentación oral	B2 C3	Valorase tanto as habilidades comunicativas como os contidos presentados	25

Observacións avaliación

O alumnado deberá asistir polo menos ao 80% das sesións interactivas para ser avaliado segundo o cuadro anterior

Debe obter polo menos a metade da nota asinada a proba mixta (3 puntos) e a metade da parte de simulación e presentación oral (2 puntos) para aprobar a asignatura

A nota mínima para superar a materia é un 5

O alumnado que non poda asistir ás clases e o alumnado coa asignatura pendente realizará a proba mixta que contará o 100% da calificación final.

Fontes de información

Bibliografía básica

- http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc.php?id=BOE-A-1990-24172 (). .
- <http://www.boe.es/boe/dias/2006/05/04/pdfs/A17158-17207.pdf> (). .
- Bisquerra, R. (Coord.) (2008). Modelos de orientación e intervención psicopedagógica. Barcelona: Praxis
- Sola Martínez, T. y López Sánchez, M. (2008). El Plan de Orientación y acción tutorial en Educación Infantil y Primaria: Recursos prácticos para su programación y ejecución. Madrid. Ed. Universitas S.A.
- Angulo Vargas, A. (2009). La tutoría en la Educación Primaria. Madrid. Wolters Kluwer
- Monge Crespo, C. (2009). Tutoría y orientación educativa. Madrid. Wolters kluwer
- Álvarez González, M. (2010). Los nuevos desafíos de la orientación educativa en el escenario escolar. . Revista ORIÓN, 5, 7-26.
- Rodicio García, M.L. (2001). La Orientación en Galicia. Murcia. RIE
- Rodicio-García, M.L. e Iglesias-Cortizas, M.J. (2011). Acoso Escolar. Diagnóstico y prevención. Madrid: Biblioteca Nueva
- Sobrado, L.; Fernández, E. y Rodicio, M.L. (2012). Orientación educativa. Nuevas perspectivas. Madrid: Biblioteca Nueva
- Pantoja, A. (2013). La acción tutorial en la Escuela. Madrid: Síntesis

Bibliografía complementaria

- Marrodán Gironés, M.J. (2003). La acción tutorial en educación primaria. Madrid. ICCE
- Marrodán Gironés, M.J. y Balebona Martínez, J.M. (2008). La calidad en la Orientación escolar. Madrid. ICCE
- Galve, J.L. et al. (2009). PUES, ¡CLARO! Programa de estrategias de resolución de problemas y refuerzo de las operaciones básicas. (Col. De 6-12 años).. Madrid: CEPE.
- Renom, A. (2011). Educación emocional. Programa para educación primaria (6-12 años). (Libro electrónico).. Madrid: Wolters Kluwer.
- Ovejero, A. (2013). El acoso escolar y su prevención. Madrid: Biblioteca Nueva

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

..

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías